

Večernik

Leto V. (XII.), štev. 31

Maribor, ponedeljek 9. februarja 1931

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Naša glasbena mladina v Beogradu

IZREDNO PRISRČNI SPREJEM NA K OLODVORU. — OBA NAPOVEDANA KONCERTA ŽE RAZPRODANA. — VELIKO ZANIMANJE.

BEOGRAD, 9. februarja. Gojenci mariborske Glasbene Matice, ki bodo pod vodstvom ravnatelja Hladeka priredili v naši prestolici dva koncerta z Dvořakovim »Mrtvaškim ženinom«, so prispeli davi semkaj in so bili na kolodvoru ne navadno prisrčno sprejeti. Na kolodvoru je bila zbrana skoro vsa beograjska srednješolska mladina, zastopniki vlade in mestne občine ter številni visoki dostojanstveniki. Gostom je izrekel prisrčno dobrodošlico neki gimnazijec, ki

je naglašal potrebo vzdrževanja tesnih odnošajev med jugoslovansko mladino. Za nepričakovano topli in iskreni pozdrav se je zahvalil ravnatelj Hladek-Bohinjski.

Mariborska glasbena mladina je nastanjena deloma v Dijaškem domu, deloma po zasebnih stanovanjih. Lepe modre čepice gojencev Glasbene Matice zbujaajo povsod po ulicah splošno pozornost. Za danes in jutri zvečer napovedana koncerta sta že sedaj razprodana.

Proti reviziji reparacij

RADI TEŽKE GOSPODARSKE KRIZE V AMERIKI NI NA KAKO REVIZIJO REPARACIJSKEGA PROBLEMA IN VOJNIH DOLGOV NITI MISLITI.

PARIZ, 9. februarja. Kakor poroča »Petit Parisien« iz Washingtona, je javno mnenje v Ameriki trenutno odločno proti vsaki reviziji reparacijskega problema in vojnih dolgov. Različne izjave nekaterih vplivnih ameriških finančnikov, v katerih se izrekajo za novo ureditev tega vprašanja, so ostale osamljene. Ameriški finančni krogi k kakem zmanjšanju dohodkov Amerike za enkrat nočejo nič slišati in naglašajo, da bi bila vsaka razprava o tem preuranjena. Glavni razlog za to stališče leži v veliki finančni in industrijski krizi v Zedinjenih državah. ki se očituje tudi v državnem proračunu. Proračun, ki je bil dolga leta aktiven, izkazuje letos 300 milijonov dolarjev primanjkljaja. Vsled vladajoče gospodarske krize, ki ima za posledico milijone brezposelnih, so državni dohodki znatno padli, izgledi za izboljšanje gospodarske in finančnega položaja države pa so vse prej ko ugodni. Zato Zedinjene države nikakor ne morejo privoliti v kako novo ureditev plačevanja reparacij ali v morebitno črtanje vojnih dolgov, vsaj tako dolgo ne, dokler bo trajala sedanja gospodarska kriza.

»Oeuvre« se obširno bavi s predlogom grofa D'Ormesona, po katerem naj bi se Nemčiji za prihodnje dve leti znašala reparacijska bremena za polovico in izjavlja, da je za ta predlog odgovoren predlagatelj sam. Olajšanje reparacijskih bremen ju v ostalem predvideno tudi v Youngovem načrtu in bi bilo tudi dovoljeno, ako bi se izkazala za to potreba. Drugi del predloga, ki istočasno znatno znižuje izdatke Francije in Amerike za oboroževanje, je sicer zelo zapeljiv, ven-

dar pa je ta ideja v sedanjem času zelo težko izvedljiva.

»Quotidien« pravi, da je odločitev o znižanju reparacijskih bremen in vojnih dolgov odvisna od Amerike, ki je na ureditvi vprašanja vojnih dolgov najbolj zainteresirana. Vendar pa trenutno na revizijo tega vprašanja ni misliti, ker je gospodarska kriza povsod zelo težka.

Nov potres v Napieru

WELLINGTON, 9. februarja. Novi močni potresni sunki, ki so trajali večeraj ves dan, so v mestih Napier in Hastings uničili še to, kar je ostalo po zadnji potresni katastrofi še celega. Velike poplave, ki so obenem spremljale potres, so uničile daleč naokrog vse kulture. Mestece Wairoa je bilo tako temeljito porušeno, da na zopetno obnovo mesta sploh ni misliti. Po uradnih poročilih znaša število mrtvih v Napieru 103, v Hastingsu 120, nad 500 težko ranjenih pa je po raznih bolnicah.

Po 15. letih izpregovoril

GENOVA, 9. februarja. Profesor Palanti je pred 15. leti vsled živčnega šoka v vojni izgubil dar govora. Kljub vsem zdravniškim naporom je ostal od tedaj mutast. Pred kratkim je potoval s svojo ženo v Padovo. Pri čitanju listov je odkril nepričakovano novico, da njegov brat, ki ga je od svetovne vojne pogrešal, še živi. To je na njega tako močno vplivalo, da se mu je iz samega veselja po 15. letih zopet vrnil dar govora.

nobena sila ne bi več mogla potisniti nazaj v nekdanje vezi in spone. Za restavracijo Habsburžanov in obnovo podonavške velesile so pač Madžari in deloma nekateri gospodje na Dunaju, toda Slovake, Romune, Jugoslovane in Bavarce, ki bi se resno pridružili taki akciji, bi lahko seštelili na prste. Pa še ti so le desperadi, ki ničesar ne predstavljajo in nimajo nikogar za seboj. In ob tem, če ne ob drugem, se bodo nezogibno razbila vsa taka in slična prizadevanja tako prvega kakor drugega Rima. Namera Rima s Habsburžani je le — prazen sen.

Rim in Habsburžani

Že takrat, ko so bila odstranena poslednja nesoglasja med Madžarsko in Italijo in je bilo ustvarjeno sedanje prijateljstvo med Rimom in Budimpešto, smo konstatirali, da je Mussolini pristal tudi na eventualno restavracijo Habsburžanov. Kako pravilno smo sodili, je potrdil ves razvoj dogodkov od takrat do danes in v poslednjih mesecih se je s tem vprašanjem pričelo baviti tudi veliko zapadno-evropsko časopisje. Prvi je prišel »Rotterdamshe Courant« s senzacionalnimi razkritji o namerah Kvirinala in Vatikana v Srednji Evropi, za njim so pa zaklicali k alarmu razni francoski in drugi dnevniki, v prvi vrsti »La Republique«.

Poznavalec evropske politike in njenih zakulisnih mahinacij je sicer lahko na prvi pogled spoznal, da holandski dnevnik pretirava in da je zaradi večjega efekta in senzacije vso stvar potenciral; kljub temu pa ni dvomil, da so osnovne misli pravilne, da Italija zares misli na restavracijo Habsburžanov na Madžarskem, kakor tudi, da bi Vatikanu bila zelo ljuba obnovo evropske monarhije, pa bodisi v že kakršnikoli obliki. Kajti javna tajnost je, da njegovi diplomati prav malo ali pa nič ne simpatizirajo z liberalno Češko-slovaško, pravoslavno Romunijo in napol pravoslavno Jugoslavijo, torej skratka — z Malo antanto. Tu se politično-imperijalistične težnje Kvirinala in politično-verske Vatikana lepo krijejo, in če Vatikan danes še nekako oponira fašizmu in brani slovensko in hrvaško duhovščino na Primorskem, dela to samo iz strahu pred pravoslavjem in zato, da ne bi zapravil prav vseh simpatij izvestnih katoliških krogov na tej strani. In v tem je pokazal pač, da ima boljše diplomate kakor brutalni in nepremišljeni fašizem.

Tako moramo tedaj resno računati s tem, da se težnje obeh Rimov v Podonavju precej krijejo in da bi restavracijo Habsburžanov pozdravila in podpirala oba enako. Ni pa še povsem jasno, da li se namere fašističnega Rima docela krijejo z onimi katoliškega tudi v podrobnostih in v formi. O tem bi celo skoraj dvomili. Fašizem bi pač rad razrušil sedanjo politično organizacijo v Podonavju, a ustanovitve nove velike države, pa bodisi tudi le zvezne ali le s personalno unijo povezane, ne bi mogel od srca pozdraviti. Taka velika sila bi takoj, čim bi se ustallila, pričela nezogibno zopet težiti na jug, k Jadranskemu morju, in bi tako prišla v konflikt z Italijo enako, kakor je nekoč Avstrila in za njo Jugoslavija.

Nasprotno bi pa Vatikan rad imel čim večjo in čim močnejšo katoliško silo, da bi se z njeno pomočjo vsaj malo emancipiral od — Italije. To zveni na prvi pogled morda malo paradoksalno, a resnica je, da postaja Vatikanu prevelika odvisnost od Italije že nevarna in neprijetna. In nikjer ni velesile, na katero bi se razven Italije lahko uaslonil v sluča-

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Ponedeljek, 9. februarja. Zaprtó.
Torek, 10. februarja ob 20. uri »Ciganska ljubezen«, ab. B.
Sreda, 11. februarja. Zaprtó.
Četrtek, 12. februarja ob 20. uri »Ciganska ljubezen«, ab. C.

Iz gledališča. V torek, 10. t. m. bo prva repriza Leharjeve romantične opere »Ciganska ljubezen«, ki je pri svoji nedeljski premijeri dosegla pri občinstvu velik uspeh. Ab. B. — Ista opereta se bo ponovila v četrtek, 12. t. m. za ab. C. — Marij Šimenc bo gostoval kot Jančko v »Prodani nevesti« bržčas koncertem prihodnjega tedna. — Drama pripravljena Leonharda Franka vojno dramo »Károli in Ana« v režiji g. J. Koviča ter Nestroyjevo veseloigro »Utopljenca« v režiji g. Skrbinška. V režiji g. Trbuhoviča pa se bo obnovila Kalmanova priljubljena opereta »Čardaška kneginja«, ki je Mariborčanom gotovo še v najboljšem spominu.

Usodna nesreča.

Da reši svojega psička, ki je bil v nevarnosti, da ga povozi avto, je včeraj trgovski potnik Franc Klemše skoro sam zgubil življenje. Ko je skočil proti avtu, mu je spodrsnilo in se je tako nesrečno zaletel v avto, da si je močno prebil lobanjo in razbil tudi nos. V bolnici so ga sicer takoj operirali, vendar pa so poškodbe tako težke, da je le malo upanja, da bi Klemše okrevал.

Policijski droblj.

Gostilničarki Elisabeti Hometer na Aleksandrovi cesti 53 sta v soboto odnesla iz gostilniške sobe dva neznanca 6 gramofonskih plošč, vrednih 360 Din. — Trgovec Josip Jeza iz Sv. Lovrenca je včeraj javil policiji, da mu je bilo popoldne na Aleksandrovi cesti ukradenih iz žepa 3500 Din. Sumil je svojega spremeljalca, ki je bil tudi aretiran, vendar odločno zanika vsako krivdo.

650.000 ljudi v sovjetskih koncentracijskih taboriščih

Iz Varšave, javljajo, da so pri Helzingforsu aretirali višjega ruskega uradnika, ki je prekoračil mejo, da bi se odtegnil progono GPU. Pri zaslišanju je ta uradnik izpovedal, da živi na sovjetskih otokih in v severnosibirskih koncentracijskih taboriščih v ujetništvu krog 650.000 ljudi, med njimi 74.000 žen in krog 20.000 mladine od 13. do 18. leta. Tekom lanskega leta je v taboriščih severne Sibirije umrlo 70.000 ljudi.

Naraščanje umobolnosti.

Statistika kaže, da umobolnost na Češko-slovaškem močno narašča. Dočim je bilo l. 1922 v umobolnicah na Češko-slovaškem 5421 bolnikov, je narastlo število do lani na 7.892. Povprečni letni prirastek v vseh umobolnicah je znašal v letih 1901—1910 nad 2.400, v letih 1911—1914 nad 2700, l. 1929 pa že 4201.

Precej podobne so razmere tudi v drugih kulturnih državah. Kot vzrok se navaja na eni strani napredujoča civilizacija, na drugi strani pa duševna izčrpanost vsled vojne in pa težavne povojne razmere. Število duševno nenormalnih otrok je znatno večje kakor v preteklih letih. Tudi moralna propalost vodi zelo često v blaznost.

Mariborski in dneoni drobiž

Na potu v Beograd!

Zidanmost, 8. febr.

Prevozili smo prvo kratko etapo. Ob pol 18. smo se vkrkali v Mariboru v posebne vagone drugega razreda, ki jih je mariborski Glasbeni Matici dala na razpolago uprava državnih železnic. Pestra je bila v Mariboru slika, ko je naš mladinski zbor, korporativno, ločen v moški in ženski oddelek, v lepih azurnih čepicah, vstopal v vlak, vsega blizu 180 pevcev in pevk, z njim pa njegov orkester in njegovo spremstvo pod vodstvom g. ravnatelja Hladeka kot potnega maršala in prof. Švajgerja kot njegovega namestnika.

Mariborčani so se dobro zavedali, kaj pomeni pot njihove mladine na koncert v Beograd V velikem številu so prihiteli na kolodvor, da ji voščijo srečo na pot, in burno in navdušeno je bilo pozdravljanje ob odhodu vlaka.

Potno vodstvo je dobro skrbelo za vse izredne potrebe v zdravstvenem in drugih pogledih. Mladino spremljajo poleg že navedenih mnogi drugi odlični zastopniki učnih zavodov, med njimi ravnatelj realne gimnazije g. Jakob Zupančič itd. V spremstvu je tudi pevovodja »Maribora« g. Gašperič.

Mladina je dobre volje, kljub temu, da jo čaka dolga in težka noč vožnje. Veseli se že jutra, ob katerega svitu bo pozdravila kraljevski Beograd, kjer hoče pokazati, kaj je dosegla v svojih umetniških stremjenjih doslej.

V Zidanem mostu je dal šef postaje naše vozove ljubeznivo postaviti v kurilnico, da nam jih bodo dobro zagreli. Hvala mu za skrb!

Čez dve uri bomo prevozili drugo etapo — do belega ponosnega Zagreba!

Gradec — Mekka Mariborčanov.

Z ozirom na naš tozadevni članek smo dobili sledeči dopis: Prav treba je, da ste ugotovili, da hodi del mariborskega občinstva nakupovat svoje stvari v Gradec; nekateri delajo to iz nacionalne mrznje, ker je pač blago bolje, če diši po Avstriji, drugi pa iz neverjetne domišljivosti, ker jim ugaja, da so si blago kupili v inozemstvu. Ni dvoma, da radi tega trpi naša trgovina in da uhaja naš denar v graške trgovine in obrti. Iz teh razlogov je pred leti postavila neka sekcija trgovskega gremija poleg državnih še svoje organe, ki bi naj pazili in preprečili, da bi si naši ljudje prinašali za božič novo blago iz Gradca. V koliko je bil sklep umesten — je seveda stvar okusa. Gre v glavnem pa za nekaj drugega: Kdo pa so tisti, ki hodijo v Gradec nakupovat? Kateri stan pa ima splošno stalni vizum? Trgovstvo bi storilo res dobro, če bi se ogledalo v svojih vrstah. Še pred tednom so neke gospe očitale neki tudi-trgovki zaostalost, ker si je šla kupit svoj kožuh v Ljubljano in ne vsaj v Gradec, ko so si ga same prinesle naravnost iz Lipskega. Te in take stvari so pa v trgovskih krogih splošno znane in bi dotična sekcija imela hvaležno polje. Pa brez zamere!

Sveži grobovi.

Večli teden so umrli v Mariboru: Marija Saveršnik, soproga hišnega posestnika, 56 let; Mira Krabonja, hči nakarice, 5 mesecev; Stanko Koren, sin zasebnika, 3 mesece; Josip Ferenc, delavec, 62 let; Pavlina Kokol, soproga železničarja, 70 let; Kosta Cakić, trgovec v Kumanovu v Srbiji.

Znanilec spomladi.

Učenec II. razreda osnovne šole, Dušan Tomažič, nam je prinesel v redakcijo krasnega citrončka, ki ga je vjel včeraj v Kamnici. Prerani znanilec spomladi se je v topli sobi prav kmalu zdrnil in veselo letal naokrog.

Nezgoda.

Z levo roko je prišel po nepredvidnosti v rezalni stroj za krmo 25letni posestnikov sin Konrad Rozman iz Sv. Petra pri Mariboru. Stroj mu je pri tem odrezal dva prsta leve roke. Rešilni oddelek mu je nudil prvo pomoč.

Studenška nedelja

v znamenju snega in karnevala! Občina je že v soboto izgledala s plugom poti in ceste. S tem hvalevrednim dejanjem je bil omogočen nemoten nedeljski promet. Smučarji so v velikem številu trenirali kar po cestah in je zanimivo, da se delavska mladina že zelo posveča zimskemu sportu. Predpustno razpoloženje je valovilo po gostilnah že sobotno noč: regruti pri Gačniku so s poslovnim večerom prišli docela na svoj račun. »Svoboda« je praznovala s »kmečkim plesom« pri Klemenčaku. Elitna prireditelj letošnjega predpusta pa je vsekakor bil zabavni večer Rdečega križa. Dr. Andrej Korenčan je predpustno zaključil I. samaritanski tečaj z izpiti 44 udeležencev. Zvečer je izbrano občinstvo zasedlo do zadnjega kotečka Ilgovo dvorano. Resne in šaljive točke ter zvoki izbornega »White-Star« jazzbanda so spravili občinstvo v izredno razpoloženje. Za »miss Rdeči križ« je bila s 183 glasovi izvoljena gđ. Skuharova, poštna uradnica v Studencih. Odbor R. K. ji je izročil krasno darilo. Le neradi so se ljudje ločili od izredno animirane zabave. Tudi Mariborčani so prišli v velikem številu ter s tem posvedočili simpatije do sicer »nesimpatične periferije«.

Prostovoljno gasilno društvo na Pobrežju

je imelo včeraj svoj 26. redni občni zbor, katerega se je razen članov udeležil tudi novi župan g. Volk z več občinskimi odborniki ter zastopniki vseh pobreških narodnih društev. Župan je osebno pozdravil tihe javne delavce in obljubil društvu vsjo svojo pomoč. Marljivi pobreški gasilci so lani sodelovali z uspehom pri 8 požarih. Društvo si je nabavilo tudi novo, moderno motorko, s čemer si je nakopalo sicer težko finančno breme, vendar pa so bili izdatki vsled uvidenosti občinstva kmaľu kriti. Sploh se društvo vedno lepše razvija in mu je prebivalstvo vsled njegovega plemenitega stremjenja zelo naklonjeno.

Kmečke smuške tekme na teritoriji Sv. Peter—Košaki—Počukova.

so se vršile včeraj in imele v vsakem pogledu velik uspeh. Kmetška četa pri sportu z načelnikom Škamlecem! To je tako zanimiv in razveseljev pojav, da vidimo ravno v tem rasti tudi na kmetih nov, zdrav, čil naraščaj, prepojen z novimi idejami. Ta živ vzgled bo povlekel za seboj gotovo tudi druge okoličane. Za naše sportne propagatorje se odpira sedaj novo polje. Vsem bo en smoter: vzgojiti nov rod tudi s pomočjo zimskega sporta — v korist sebi in skupnosti. Rezultati so sledeči: Tekmovalo je 21 kmetških fantov v starosti od 10 do 19 let, izven konkurence pa 6 tekmovalcev iz Maribora. Proga težka, naporna. Plasirali so se: seniorji: 1. Škamlec R. 1:15:30, 2. Škamlec J. 1:24, 3. Lorbek F. 1:29:18. Juniorji: 1. Felzer F. 31 minut, 2. Fras M. 35:10, 3. Sentočnik L. 36 minut, 4. Lorbek Iv. 55:13, 5. Fras J. 57½ minut. Darila so oskrbeli: zimsko-sportni podsavez, tvrdka Forstnerič in Sport-Roglič in sicer preh. pokal, smučič, sportni pribor, sportne revije in sportne znake kakor tudi druga praktična darila. Slovesno izročitev teh daril sta izvršila delegat MZSP predsednik Golubović in zastopnik ISSK Maribora g. Roglič. — obadva s primernim nagovorom, kar je napravilo na kmetško mladino najlepši utis. Zaklicali smo vrlim dečkom navdušen kmečko-sportni: Smuk!, a oni: Na svidenje!

Znani pohotnež

Josip Kristl, ki je bil lani radi poizkušene posilstva neke dame na pokopališču obsojen na 18 mesecev težke ječe in je bil nedavno pogojno izpuščen iz zapora, je včeraj v večji hiše št. 14 v Cankarjevi ulici nepričakovano napadel neko tamkaj stanujočo učiteljico, hoteč jo onečastiti. Pohotnežu pa se njegova namera ni posrečila, ker so napadenki še pravočasno prihiteli v hiši stanujoči ljudje na pomoč. Kristl je bil kmalu nato aretiran in še tekom dneva izročen v zapore okrožnega sodišča.

Mariborske knjižnice v januarju.

»Ljudska knjižnica« v Narodnem domu je izposodila meseca januarja t. l. pri obisku 964 članov v 18 uradnih dneh 2786 knjig. Novih članov je pristopilo zopet 38. — Knjižnica »Delavske zbornice« v Pokojninskem zavodu, pa je izposodila januarja 1075 obiskovalcem 1899 knjig. Novih članov se je vpisalo tam 54. Skupno sta obe knjižnici izposodili januarja 4685 knjig, obe zopet več, kot decembra, tako da zadnje mesece čitanje knjig v Mariboru stalno narašča. Mnogo pa si izposojujejo Mariborčani še tudi v študijski knjižnici, predvsem znanstvene knjige.

Akademski geografski klub

so si ustanovili slušatelji geografije na ljubljanski univerzi. To je nujna posledica velikega razmaha geografske vede med Slovenci. Klub hoče izpopolnjevati geografsko znanje članov s predavanji in diskusijami, znanstvenimi ekskurzijami, praktičnimi vajami v terenu itd. Letos namerava klub v okvirju Geografskega instituta pod vodstvom doc. dr. A. Melika napraviti daljšo ekskurzijo Francijo. Ker ne razpolaga z zadostnimi finančnimi sredstvi, se bo odbor kluba obrnil za gmotno in moralno pomoč na široko javnost in na vse činitele, ki jim je razvoj slovenske znanosti in kulturne tvornosti na srcu. Klub in Geogr. institut upata, da bota našla polno razumevanje od strani javnosti.

Veseli večer v Ljudski univerzi.

Ljudska univerza v Mariboru (Apolo kino) priredi prihodnji petek, dne 13. februarja 1931 prvi slovenski veseli večer, na katerem bo pel naš odlični humoristični pevec g. Bučar iz Ljubljane v spremstvu kitare izbrane vesele slovenske napeve kot »Pri stolni fari«, »Od prvega do zadnjega«, »Zastojkarska«, »Poezija in proza«, »Vinska«, »In že zbežim«, »No vidite, sedaj pa gre«, »Pot«, »Kaj toliko mi klepetas«, »Hudič« in druge. Gospod Bučar nastopi v maski. Predprojeza vstopnic se prične 10. februarja pri go. Brišnik in g. Höferju.

V hotelu „Orel“ Maribor

V torek, dne 10. febr. ob 20. uri

domači ples

v veliki dvorani. Ljutomerska vina, morske ribe, divjačina in drugo

Za obilen obisk se priporočata

F. M. Z E M L J I C

Novo carinarnico

bodo ustanovili v Marenbergu in zgradili zanjo tudi novo poslopje. Zgradba bo stala na ozemlju občine Zg. Vižinga in so načrti zanjo že izdelani. Tudi zemljišče je ministrstvo financ že nakupilo in votiralo potrebni znesek za zgradbo. Za povzdigo prometa za naše trgovske centre Vuzenica, Muta in Marenberg, ki so morali doslej hoditi na carinarnico v Dravograd ali Maribor, bo nova carinarnica nedvomno velikega pomena. Seveda bo treba v zvezi s tem misliti tudi na otvoritev carinske ceste preko Radlje.

Ljudsko štetje v naši državi

se bo v smislu zakona, ki ga je kralj podpisal, izvršilo na podlagi stanja o polnočju od 31. marca na 1. april 1931. Obenem bo tudi popis kmetij. Popis bodo izvršili banovinski in občinski popisni odbori s pomočjo popisovalcev, ki jih bodo določile občinske oblasti. Vsi podatki pri popisovanju se smatrajo za uradno tajnost.

Izjava.

Na prošnjo g. dr. Josipa Bergoča, odvetnika v Mariboru, ugotavljamo, da ni v nobeni zvezi z našimi poročili o procesu inž. Hermanka in tudi ne s pravkom. Tudi še nikdar ni bil v zvezi s poročili, v katerih se je poročalo o njem kot zagovorniku.

Novo državne rudarske šole se bodo osnovala v Vajčevcu (dveletna) in Zanki (triletna).

KINO

Grajski:

Danes zadnji dan:

GRETA GARBO v prvem zvočn. filmu
ZASUŽNJENE DUŠE

Union:

Samo še par dni:

DVA SRCA V ¼ TAKTU

100% nemška govoreča zvočna opereta.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17. 19. 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19 in 21. uri
Predprodaja dnevno: od 10 do 12 ure na blagajni. XXVI

APOLO KINO

V soboto 14. in nedeljo 15. februarja
V ORLOVIH KREMLJIH
Dva dela v eni predstavi.

Občni zbor mestnega odbora Strelske družine v Mariboru.

Včeraj se je vršil ob lepi udeležbi letni občni zbor, kateremu sta prisostvovala tudi oba srezka načelnika dr. Hacin in dr. Ipavice, prvi državni pravdnik dr. Jančič, minister v pok. dr. Kukovec, za Narodno Odbrano in dr. Fludernik za Slovensko lovsko društvo. Občni zbor je otvoril agilni narodni delavec, polkovnik g. Božidar Putnikovič, nakar so podali funkcijonarji svoja poročila, ki so bila sprejeta z navdušenjem. Pri volitvah je bil zopet izvoljen stari odbor s predsednikom polkovnikom Putnikovičem na čelu.

Podoficirski ples.

Kakor vsako leto, tako je tudi letošnji priljubljeni podoficirski ples pod pokroviteljstvom brig. generala gospoda Pavloviča napolnil do zadnjega kotečka krasno dekorirane dvorane Narodnega doma. Prireditelj so posetili tudi predstavniki oblasti, med njimi srezka načelnika dr. Hacin in dr. Ipavice, prvi državni pravdnik dr. Jančič, minister v pok. dr. Kukovec in predstojnik mestne policije, nadsvetnik Keršovan. Razpoloženje je bilo zelo animirano, ples pa živahen, za kar gre nemala zasluga vojaški godbi.

Otroško rajanje.

Smo skupaj vsi se zbrali
In dolgo premišljali,
Saj pust že h kraju gre,
V malčkih naših vre.
Ne bojte se otroci,
Saj mislimo na Vas,
Da tudi Vam prinese
Veselje pustni čas.
Smo Sonboya naročili,
Da pel Vam bo prelepo,
In mala ruska Milica
Prelestno zaplesala bo.
In trojka ruska pridrdra,
Saj za njo dosti je snega,
Na vrvciah svilenih trije metuljčki,
Kako lepo se čujejo kraguljčki.
In mojstri čudni Boksiči,
Si merili hojo moči,
Udri budri, bunki sunk,
Odnegli boste dosti bunk.
Zato otroci vsi hitite,
Da februar 16. ne zamudite,
Ker čebo tudi pusta kraj,
En dan v njem naj bo Vam raj.

Knjigarna Tiskovne zadruge podruž. Maribor

Aleksandrova cesta 13 priporoča cenjenemu občinstvu bogato izbiro najnovejših znanstvenih in leposlovnih knjig in revij v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku. Poleg tega izvršuje naročila na vse inozemske knjigarne, ker je žnjimi v direktni poslovni zvezi.

Noč na severu.

Prvi Eskimo: Prosim Te, kje si bil?
Šest mesecev Te nisem videl!
Drugi: Ženi je postalo slabo, pa sem moral celo noč sedeti pri njej!

Na razvalinah prestolice neznanega naroda

TAJINSTVENO MESTO TIAHUANICO. — NAJDBA PRVEGA KOLESA.

Med snežnimi vrhovi Andov, čez 4000 metrov visoko nad morjem, 20 km od jezera Titicaca ležijo na »strehli sveta« ostanki najstarejšega in najtajinstvenejšega mesta Tiahuanico, nekajd močne prestolice visoko civiliziranega naroda kojega postanek, zgodovina in propast so nerešena tajnost, a čegar uspehi so nadčloveški, kajti njegove skulpture gotovo nimajo tekmeča na svetu. Ta narod je izginil s površja zemlje nekoliko stoletij pred Rimom. Vpliv njegove kulture in religije je segal daleč preko mej Perua, Bolivije in Andskega področja in vendar je bil narod posebne rase.

Stotine in tisoče let so divjali tam besni elementi in neizprosni potresi, so ropali Inki, divji Koli, Španci, Bolivijci, turisti, lovci, arheologi in graditelji železnice. Vsi so poizkušali vsaj nekoliko razdehati to veličastno delo. Najzanimivejše ostanke so pograbili ali razbili, pa je vendar ostalo še mnogo ostankov predzgodovinskega mesta, njegovih orjaških stanovanj, divnih stavb in čudovitih molotov.

Ruševine obsegajo nekoliko štirjaških kilometrov. Po njih sredi pelje železniška proga iz Guaquija v La Paz. Nedaleč od postaje se dviga 50 m visok, piramidast hrib Akapana, o katerem trdijo nekateri raziskovalci, da je umeten. Toda ameriški pisatelj A. Hyatt Verril, pa pravi v peruanskem časopisu »The West Coast Leader«, da se je ob priliki raziskovanj prepričal, da je to naraven breg, ki pa je sedaj mnogo manjši, ker so z njega skopali precej materiala, da bi mu dali obliko piramide, kakoršno so imeli drugi hribi naokrog. Podnožje je dolgo 200 m in široko 150 m, stranice pa gredo točno v nebesnih smereh. Te stranice so bile prvotno obdane vsaj do gotove višine s kamenitimi ploščami, ki so jih domačini uporabljali za stavbe. Na vrhu je bil najprej velik rezervoar za vodo, ki je bila od tod napeljana po kamenitih vodih. Na vrh brega so vodile stopnjice. Vse to je uničeno, le po ruševinah se da ugotoviti, da je bil Akapana kraj, kjer so se klanjali bogovom; ali je bilo svetišče za boga dežja ali piramida za žrtve, mogoče tudi podnožje zgradb ali pa razgledni stolp.

Kakih 300 m severneje od Akapane leži bolje ohranjeno svetišče boga solca ali Kasasaja. To je 3 m visoka terasa, dolga 150 in široka 120 m; ob straneh ima 5—6 m visoke kamenite spomenike. Prvotno je bila vsa terasa pokrita s kamenitimi ploščami. Tudi notri je bilo polno kipov, od katerih pa je preostal samo eden. Velike, iz kamenitih kock sestavljene stopnjice vodijo v božji hram, na obeh straneh pa stražita dobro ohranjena monolita.

Povsod okrog terase leže razmetani koši kipov, razbite glinaste žare, žrtveniki, a kljub vsem nesrečam in človeški hudobiji so vendar lepo ohranjena t. zv. glavna vrata solca na zapadnem robu terase. Ta monolitni portal je najdovršenejši umotvor kamnorešstva, ki mu ni para na svetu. To je masiven blok iz andezita, dolg 4,09 m, visok 2,19 m, a debel 0,46 m in ima v sredini izklesana četverostrana vrata, velika 1,37 x 0,84 m. Vse portal je poln mojstrsko izklesanih simboličnih likov v basreliefu. Ti liki so obrobjeni s četverci, te pa obdaja lik nekega božanstva, najbrže boga solca. To polčloveško bitje ima v roki žezlo, a žarki nad glavo se mu končujejo v male jaguarske glave. Nekateri teh polživalskih likov imajo tudi kondorske glave.

Po stari peruanski mitologiji je nosil orjaški bog-kondor solnce dnevno preko neba. Često ga prikazujejo, kako se bori z jagurom, bogom mraka ali noči. Te skulpture na portalu bržkone prikazujejo najvišje božanstvo, a manjša božanstva so v njegovem spremstvu. Na drugi strani so ornamenti in vdolbine izdelane tako precizno, da se ne more še s tako dobrim merilom najti napake. Isto velja za vrata in za vse geometrijske like v Tiahuanico. Največja tajnost pri teh ruševinah je, kako so mogli ljudje v tako trdem andezitu iz-

klesati like, s toli dovršenimi koti in to često z vdolbinami po 15 do 23 cm. Morali so imeti matematično precizno in jekleno orodje.

Poldrugi kilometer oddal je Tunka-Punka, zgradba z desetimi vrati, največja in najimpozantnejša med ruševinami. Tam ležijo ogromne plošče, nebroj divno izklesanih okvirjev, kapitelov in stebrov. Največji teh je dolg 11 m in širok 2 m, težak pa okrog 200 ton. Precej je tudi četverooglatih sedežev, ki so mogoče služili kot prestoli, verjetneje pa za podstavke kipov.

Za vezi med stebri so bile v teh vdolbine v obliki T. V zadnjih letih so našli več takih vezi, ki so bile iz srebra. Po obliki in sledovih udarcev s kladivom sodeč, so jih zlili ali skovali v 4-oglatih ali ovalnih sekcijah, a v vdolbine so jih zbijali z bati, dokler se ni kovina razširila in izpolnila vdolbine.

Največje čudo v teh razvalinah je dvojje koles, ki jih je odkril A. Hyatt Verril. Eno je še skoraj popolnoma zakopano, a drugo odkopano. Premer znaša 2 m, debelo pa je 0,4 m in ima v sredini štirioglasto luknjo. Je iz istega kamena kot stavbe in opaža se, da je obdelano z enakim orodjem. Verril trdi, da bi imel tako kolo, če bi ga našel v katerem drugem kraju, za španski mlinski kamen, a o tem, da bi bili v Tiahuanico mlini, ni še bilo čuti. Do sedaj so učenjaki vedno trdili, da ni še nobeno ameriško plemo odkrilo kolesa in se je smatralo za eno največjih arheoloških ugank vprašanje, kako so predzgodovinski Amerikanci izvršili svoja pravzaprav umetniška in čudovita dela brez kolesa. Če so te plošče v Tiahuanico res predzgodovinska kolesa, potem je uganka rešena.

Kedaj naj žene rodijo, v zgodnjih ali poznejših letih?

V poslednjem času zelo raste število žen, ki rodijo prvo dete šele v poznih letih, čeravno so povprečno zgodaj poročene. Glede tega vprašanja je izjavil ginekolog dr. Moll v »Neue Freie Presse«, da po njegovem mišljenju ni škodljivo samo za žene, če rodijo v poznejših letih, nego tudi za otroka samega. S tem pa se ne strinja drugi ginekološki specialist dr. Bucura, ki stoji na popolnoma drugem stališču. On ne pripisuje nevarnosti, katerim so podvržene porodnice, v toliko meri njihovi starosti, kolikor njihovim prirojenim fizičnim in psihičnim lastnostim. Žena, ki ima v štiridesetem letu pri porodu nepriroke, bi jih imela sigurno tudi v mlajših letih, če bi dobila dete. K temu je treba pristaviti še, kakor misli dr. Bucura, da je ginekologija danes že v toliko napredovala, da so žene, četudi rodijo v starejših letih, lahko mnogo bolj brez strahu zase in za svoje dete. Vendar je dr. Bucura složen z dr. Mollom v tem, da je bolje, če žena rodi v mlajših letih, pa ne toliko radi sebe same, kolikor radi deteta. Mlade matere so naravnejše vzgojiteljice, lažje se približajo otroku. Starejše vzamejo življenje težje in vzgajajo zato deco z večjo skrbjo in težavo, kar se seveda mora odražati pri deci sami.

50letnica smrti Dostojevskega.

Danes 7. t. m. poteka 50. leto, kar je umrl veliki ruski pisatelj Feodor Mihajlovič Dostojevski v Petrogradu. V vseh slovanskih državah se bo ta obletnica slavila na slovesen način s sejami, predavanji, svečanimi predstavami itd. V Pragi bodo trajale svečanosti od 3. do 13. t. m. Tudi v Bolgariji organizira poseben komitet v Sofiji proslavo, isto komitet v Beogradu za Jugoslavijo, dočim bo v Zagrebu izšla posebna, Dostojevskemu posvečena številka revije »Nova Evropa«. Enako na Poljskem. V Rusiji bo izšla v proslavo cela vrsta knjig.

Srečno mesto

se more vsekakor imenovati španska prestolnica Madrid. Bilanca mestne občine za l. 1930 izkazuje namreč 6 in pol milijona deset prebitka.

O vzrokih morske in zračne bolezni

Mnogo je ljudi, ki se nikakor nočejo okoristiti z eroplanom niti za kratka potovanja, ker trpijo na »zračni bolezni«, t. j. od enakih pojavov kot tudi pri morski bolezni. Pri »zračni bolezni« so ti pojavi tem pogostejši in jačji, čim burnejše je vreme, ko prihajajo t. zv. zračne praznine, v katerih avijon naglo pada, ali, ko se avijon giblje, nastopajo pa tudi takrat, ko se nahaja v bližini težišča avijona. Pri parniku je nasprotno mogoče, da se potnik izogne takim neugodnostim, če mirno leži. Poskusi so dokazali, da občutijo ljudje slabost tudi tedaj, če so v sedežu, ki kroži in, če obenem živahno gibljejo z glavo. V zvezi s tem so poskušali raziskovalci najti mehanične vzroke morske bolezni. Na temelju mnogih kliničnih opazovanj in poskusov so uvideli, da prihajajo te motnje iz vestibularnega aparata in preidejajo najprej na živce vagus. Na tem naziranju bazira tudi terapija teh bolezni. Pri teh mehaničnih motnjah organov ravnotežja se lahko govori samo o translatoričnih pospešitvah. Najneugodnejši obrati avijona nastanejo pri »zračnih prazninah«, torej so navpični, baš tako kakor na ladji ali pri naglih udarcih na balonih. Povsod je govoriti o navpičnih pospešenjih ali ustanavljanjih, ki se hitro menjavajo. Ako gibljemo z glavo in istočasno vrtimo telo okoli težišča, kakor je to običajno v zrakoplovih pri nemirnem vremenu ali na ladji ob nemirnem morju, pride po fizikalnih zakonih gibanja ravno tako do takšnih premočrtnih ubrzavanj. Vestibularni organ podleže torej v tem slučaju mehanično istim vplivom. Kar se tiče praktične strani teh eksperimentov, se je pokazalo, da bi morali imeti sedeži na eroplanih votle podpore za glavo, kar bi omogočalo mirovanje glave. Razven tega morajo biti prostori zračni, da se čim bolj udušijo vibracije in hrup, končno pa je treba skrbeti tudi za duševno razvedrilo. Če se uvažujejo vsi ti momenti in eventuelno uporabijo tudi nova zdravila, — znača bolezni, pred katero toliki trepečejo in radi katere se nočejo posluževati prometnega sredstva eroplana.

Pet ton ruskega zlata v Berlin

Te dni je bil poslan preko Latvije velik transport ruskega zlata. Rusko zlato je bilo transportirano skozi Latvijo 20. januarja. To je v tem letu že druga pošiljka zlata, ki jo je poslal Sovjetski Sojuz v Berlin. Da bi bila dragocena pošiljka v popolni sigurnosti, je krenilo iz Rige na obmejno postajo Indra deset policistov. Zlato je bilo odposlano v velikem salonskem vagonu, priklopljenem latviškemu vlaku, ki je prišel iz Moskve. V Rigi je bilo ob prihodu vagona iz Moskve živahno kot običajno, saj se tudi nikomur še sanjalo ni, kakšen važen »potnik« je za spuščeni zavesami vagona. Vagon je bil prestavljen pozneje na glavni kolodvor v Rigi, kjer je bilo na sosednjem tiru pretovorjeno sovjetsko zlato iz sovjetskega vagona v nemškega. Od publike ni bilo nikogar, ki bi prisostvoval tej sceni. Zlato je bilo spravljeno v stotih zabojih in je tehtalo pet ton. Prelaganje je trajalo cele tri ure. Prisostvovali so tudi predstavniki sovjetskega poslanstva v Rigi in mnogi višji uradniki latvijske policijske uprave. Nemški vagon je bil nato odpremljen proti meji, na kateri je bilo poverjeno zlato v varstvo policije.

Na medvedjem lovu.

Šel je Ivan z Mišo na lov na medveda. Kmalu sta našla medvedjo sled. »Tu se morava ločiti«, je predlagal Miša.

»Imaš prav« — je pritrdil Ivan — »Ti greš po sledu naprej in ugotoviš, kam je medved šel, jaz pa poidem po sledi nazaj, da ugotovim, odkod je prišel.«

Umesten predlog.

— Kaj je težje, kilogram perja ali kilogram železa?
= Veš kaj? Pusti si vreči v glavo kilo perja in kilo železa, pa boš hitro vedel, kaj je težje!

Sport

Smuška tekma pri Treh ribnikih

Ogromna udeležba gledalcev. 50 tekmovalcev na startu.

SK Železničar je priredil včeraj izvrstno uspele smuške tekme za klubovo prvenstvo. Zaradi izredno dobrih snežnih prilik se je vršila tekma v okolici Maribora in sicer s startom in ciljem pri Treh ribnikih. Proga je bila dolga 16 km.

Start je bil ob 14. uri. Tekmovalci so odhajali v presledkih pol minute in sicer najprej seniorji in ob 14.30 pa juniorji. Tekmovalna proga je bila za oboje enako dolga. Tekem se je udeležilo 50 tekmovalcev, od teh 34 juniorjev in 16 seniorjev.

Organizacija prireditve je bila brezhibna. Savez je zastopal tajnik mariborskega zimsko-sportnega podsaveza Bruno Parma.

Doseženi so bili naslednji rezultati:

Seniorji na 16 km: 1. Heller (SK Železničar) 1:14:45, 2. Hartlieb (SK Žel.) 1:18:12, 3. Slaček (SK Žel.) 1:21:18.

Seniorji izven konkurence na 16 km: 1. Pinter (Mar. smučarski klub) 1:15, 2. Dolinšek Pavel (SPD Ruše) 1:19:52, 3. Džamonija (ISSK Maribor) 1:20:54, 4. Podgornik (T. K. Triglav) 1:26:7, 5. Ivič (Mar. smuč.) 1:26:19, 6. Skrobbar (Triglav) 1:31:13, 7. Burndorfer (Triglav) 1:44:51, 8. Tischler (Mar. smuč. klub) 1:48:9.

Juniorji na 16 km: 1. Horvat (SK Žel.) 1:27:35, 2. Herič (Žel.) 1:30:33, 3. Patz (Žel.) 1:33:5.

Juniorji izven konkurence na 16 km: 1. Stopar (ISSK Maribor) 1:21:5, 2. Strož (Triglav) 1:27:29, 3. Govedič (Triglav) 1:30:19, 4. Pobežni (M. S. K.) 1:36:26.

Po tekmi se je vršila v gostilni pri Treh ribnikih razdelitev nagrad. Vsi prvo do tretje plasirani tekmovalci so dobili prav lepa spominska darila. Prvaki seniorjev in juniorjev pa še posebej praktična darila.

Včerašnja prireditve je ponovno pokazala, kakšen razmah je zavzelo smučarstvo v Mariboru in upamo, da v naši lepi okolici vidimo še več sličnih prireditvev.

SK Železničarju pa čestitamo k tej lepi sportni manifestaciji, ki je bila v zadnjih letih ena od najlepših.

Smuški tečaj v okolici Maribora.

Mariborski smučarski klub priredi od jutri naprej v okolici Maribora smuški tečaj za začetnike. Zbirališče v torek dne 10. t. m. ob 14. uri pri drugem ribniku. Podobna pojasnila pri klubovem tajniku v trgovini Stojec v Jurčičevi ulici.

Včerašnje nogometne tekme.

Beograd: Jugoslavija:Soko 3:2 (0:2), Jugoslavija je postala jesenski prvak Beograda.

Novi Sad: BSK:Vojvodina 5:2 (2:1),

Praga: Bohemians:Viktorija Žižkov 4:2 (3:0), DFC:Nuselsky 9:0 (4:0).

Paris: Sparta (Praga): Stade Francaise 6:0 (3:0).

Zaključek prvenstva v hokeju na ledu.

Včeraj se je zaključilo v Krynici tekmovalje za svetovno in evropsko prvenstvo v hokeju na ledu. Zadnji rezultati so bili naslednji: Kanada:Avstrija 8:0, USA:Poljska 1:0, Švedska:Češkoslovaška 1:0, Kanada: USA 2:0, Avstrija:Švedska 1:0, Poljska:Češkoslovaška 0:0 in Madžarska:Francija 1:0. Svetovni prvak je postala Kanada, evropski prvak pa Avstrija pred Poljsko, Češkoslovaško in Švedsko.

Sokolstvo

Odhodnico br. Josipu Hrenu priredijo starejši telovadci sokolskega društva Maribor-matica, jutri, v torek, po telovadbi (ob 20. uri) v lovski sobi hotela »Orel« v Mariboru. — Pri tej priliki se poslovijo od odhajajočega brata tudi odborniki pravoslavne cerkvene občine. — Udeležite se pobožne telovadbe. — Zdravaj!

M. Zevnecov

V senci jezuita

Zgodovinski roman. 62

Bil je Aleš Lemahu.

Aleš Lemahu je bil subalterni častnik kraljeve garde. Bližal se je svojemu petdesetemu letu. Ubog je bil in čakal že trideset let, to je ves čas, odkar je bil odblekel vojaško suktnjo, kdaj se mu ponudi prilika, da najde svojo srečo. Bil je človek brez vesti in pomislekov, pripravljen k vsemu. Bil je nižji častnik. — A prav tako lahko bi se bil posvetil rokovanstvu. Strastno je igral kocke in zaigral svojo plačo redno še tisti dan, ko so mu jo izplačali. Gospa De Sen-Alban, stara, sramežljiva, okorela in obupana nad svojo usodo, ki ji nikoli ni dala okusiti ljubezni, je drago plačevala iluzijo ljubezni, ki jo je daljal ta soldat — precej skopo in poredkoma — njene-mu potrebnemu srcu.

Tisti dan, ali bolje tisto noč, je bila prišel Aleš Lemahu prosit svojo ljubico, naj mu da 50 pištol zlata. Našla je to pretirano vsoto. In še je trajala prereka med ljubečo dvojico, ko so se začuli pred vrati koraki vojvodinje Etanpske; oficirju je jedva ostalo toliko časa, da je mogel planiti v bližnji kabinet, starki pa toliko, da se je vrgla v naslanjač ter zahlinila spanje angelske nedolžnosti.

Aleš Lemahu je torej poslušal pogovor svoje metrese z vojvodinjo Etanpsko. Slišal je njene zadnje besede in si mislil:

»Hudiča, to je morda spet 50 pištol...«

Ohrabil se je, odprl vrata svojega skrivališča in stopil pred vojvodinjo.

Njena prva beseda je bila:

»Gospod Lemahu, ali hočete zaslužiti 100 pištol?«

Lemahu se je ozrl z zmagošlavnim zaničevanjem na gospo Sen-Albansko in padel na kolena.

Ta odgovor je bil pač dovolj zgovoren.

»Dobro, gospod!« je rekla vojvodinja. »Bodite pripravljeni! Jutri pridite k meni po svojih sto pištol. In morda se bo dalo še kaj zaslužiti.«

»Moja sreča je najdena!« si je rekel oficir, ki se mu je kar zbleščalo pred očmi od same radosti.

Glasno pa je dodal:

»Kaj moram storiti?«

»Pred vsem mi prisezite molčanje.«

»Prisežem vam ga na svojo častno besedo.«

»Pustite svojo čast pri miru, gospod. Prisegate mi molčanje! Plačala vam ga bom z rumenim zlatom. Toda ako črhnete le besedico, pomnite, da je v Bastilji mnogo praznih ječ...«

Iz ust Aleša Lemahuja se je zaslislalo godrnjanje, ki je pričalo jasno, da se lahko zanaša na njegovo molčečnost in da je izbira: svetle pištole ali Bastilja zani jako enostavno.

Pozorno je pogledala vojvodinja Etanpska njegov živinski obraz, in zdelo se je, da je zadovoljna z njim.

»Ali čutate v sebi dovolj moči, da zabranite nekome kričati?« ga je vprašala.

Aleš Lemahu je izvlekel iz svojega jopiča šarpo in odgovoril lakonično:

»S temle bi mu zamašil usta...«

»Dobro! Ali ste dovolj močni, da primorate tistega nekoga, da gre z vami? Če bi bilo treba, bi mu morali zagroziti.«

Aleš Lemahu je potegnil bodalo in ga pokazal vojvodinji.

Ta je mrklo pogledala orožje. Nehote jo je izpreletelo. Obotavljala se je v prvem trenutku, nato pa je zamrmrala:

»Ne... nepotreben zločin je neumnost... Rajše vidim, da gre brez nje...«

»Ali je tisti nekdo močan?« je vprašal Aleš Lemahu.

»Mlada ženska je... dekle.«
Soldat se je nasmehnil.
Stopil je v kabinet in se vrnil s svežnjem vrvic.
»Zvežem jo, pa jo odnesem na hrbtu...«
»Dobro torej, bodite pripravljeni! Ako vas pokličem, stopite nemudoma! Planite nad mlado vojvodinjo Fontenbloško, zvežite jo, zamašite ji usta... kaj potem, bova že videla...«

»Če me pa ne pokličete?«
»Potem boste videli, kdaj odidem... in me sprejmite...«
»In mojih 100 pištol vseeno zaslužim?«
»Vaših sto pištol je že zasluženih...«
»Pripravljen sem, madam, da vam ustrezem, bi se uprlo celo kraljevi jezi, ako bi bilo potrebno...«

Te besede so bile vojvodinji dokaz, da je Aleš Lemahu morebiti nevarnejši nego se vidi, in da utegne ob ugodni priliki izigrati tajnost, ki ji jo je zaupal. Namršila je obrvi.
Toda prepozno je bilo, da bi se umaknila.
Namignila je Lemahuju in gospe Sen-Albanski, ki še ni bila pozabila, da je »stara avša« in je stala ob strani, stiskaje ustnice.

Vojvodinja Etanpska je stopila v Žiletino stanovanje.
Žileta se je dala najprej sleči svojim služkinjam, kakor je veleval v Luvru hišni red, nato pa, kakor hitro je ostala sama, se je začela takoj pripravljati na beg.

Zdaj je bila oblečena in ogrnjena s plaščem; stala je pri vratih z utripajočim srcem in čakala.
Zamišljeno je zrla na prag, preko katerega je bil prišel sinoči Tribulet.

Zdajci pa zasliši za sabo rahel šum.
Ozrla se je in zagledala vojvodinjo Etanpsko.
Nje obraz je prebledel kakor zid.

Ana Pisleška pa je naglo pristopila k njej, prijeia jo je za obe roki ter dejala tiho, z vročično naglico:
»Naglo, dete moje! Vaš oče vas čaka... Sreča, da ste pripravljeni!«

»Gospa...« je zajecjajala Žileta.
Žileta ni poznala vojvodinje Etanpske. Nikogar ni poznala, nikogar si še ni bila zapomnila na dvoru. Nenadni prihod Ane Pisleške in besede, s katerimi jo je nagovorila, so jo silno razburile.

Vojvodinja Etanpska je videla, da jo je treba prepričati brez odloga.

»Jaz sem vojvodinja Etanpska«, ji je dejala...
»Poslušajte me, dete moje... Kraljeva metresa sem... Nikarite zardeti nad mojo odkritostio... premalo časa imava, da bi uganijali napačno sramežljivost... Mesto, ki ga zavzemam na francoskem dvoru, visi samo na nitki. Danes sem še močna, vse me spoštuje in se me boji; a že jutri sem lahko uničena, ako se kralj obrne od mene. Ali me razumete?«

»Kje je moj oče, madam?« je vprašala Žileta s trepetajočim glasom.

»Poslušajte me do kraja. Kralj se obrne od mene, ako ostanete vi tukaj... Vaš oče, ki pozna natanko vse razmere na dvoru in ve za vse njegove tajnosti, je prišel k meni in se vrgel pred mano na kolena... posrečilo se mi ga je spraviti iz Luvra... Zdaj ste vi na vrstih!«

Njena precej sirova prostodušnost je dirnila Žileto neprijetno, toda prepričala jo je, da mora govoriti ta ženska resnico.

Žileta je poslušala vsa zmedena in omamljena, toda verjela je vojvodinji.

Ana Pisleška je bila s sigurnostjo ženskega instiktta navedla za svoje ravnanje tisti vzrok, ki je moral biti v očeh vsake ženske najverjetnejši: ljubosumnost.

»Ali je moj oče potemtakem že zunaj Luvra?« je vprašala deklica trepetaje.

»Čaka vas komaj sto korakov od palače. Posrečilo se mi je, da sem dala pripraviti kočijo, ki vaju odpelje, kamor bosta sama hotela... Poglavitno je zame to, da greste od tod... Oprostite mi, dete mo-

je, da govorim z vami tako kruto... samo, za Boga, ne gubiva časa!«

»Pripravljena sem iti z vami,« je rekla Žileta.
»Pojdiva torej, dete moje! Naglo!«

Z največjo naglico si je zavila Žileta glavo s kapucu in odšla za vojvodinjo Etanpsko, ki jo je odvedla s seboj v park, kjer je čakal Aleš Lemahu.

Par minut nato se je dal oficir spoznati straži, ki je čuvala ena izmed Luverskih vrat.

»Kje je moj oče?« je vprašala Žileta, kakor hitro je bila zunaj.
»Hitiva! Hitiva!« je prigovarjala vojvodinja in je vlekla s seboj.

Aleš Lemahu je stopal tri korake za njo, z bodalom v roki.
»Moj oče, svojega očeta hočem videti!« je viknila Žileta, ki se je začnela plašiti.

»Tako! ga boste videli! Samo pojdite, pojdite vendar!«

Deklica se je poizkusila upreti.
»Gospod Lemahu« je zaklicala vojvodinja, začutivši odpor.

Aleš Lemahu je skočil k njima.
»Pomagajte gospodični, da bo lažje hodila...«
Soldat je razumel vojvodinjo po glasu, kaj hoče, Surovo je zgrabil Žileto za roko in jo vlekkel s silo dalje.

»Madam!« je vzkliknil nesrečni otrok. »Kam me vedete? Oh, ta človek ravna z menoj surovo!«

Toda vojvodinja ji ni več odgovorila. Žileta je zaslutela bliskoma, da jo vlečeta proti nečemu strašnemu. Skrčila je ude, hotela je planiti nazaj...

»Na pomoč!« je viknila. »Na pomoč!«
»Šarpo!« je dejala vojvodinja hladnokrvno.
»Na pomoč!« je kriknila.

»Na pomoč!« je kriknila Žileta še enkrat — poslednjikrat.

To je bil zadnji krik, ki ga je mogla zagnati v noč: kakor bi trenil, ji je Aleš Lemahu, izveden človek v takih rečeh, zamašil usta.

Dvailet minut nato se je ustavila vojvodinja Etanpska v ulici Franc-Arše... Po njenem navodilu je šel oficir gor in se vrnil kmalu z Margentino.

Vojvodinja je prišla blaznico za roko.
»Ali vidiš to dekle?« je vprašala.
»Vidim jo...«

»To je hči hudobne ženske, ki ti je zakrivila toliko trpljenja... Darujem ti jo...«
»Kaj pa moja hči!«...
»Videla jo boš, ne boj se... Dotlej pa se maščuj nad tem dekletom...«

Aleš Lemahu je zdaj odmašil Žileti usta.

Blazna Margentina je pristopila k njej in jo zagrabila: trepetaje je začutila Žileta roko, ki se je ovila okrog njenega pasu ter jo vodila, odvlekla, bolje rečeno, odnesla v nekakšno temno luknjo.

Ko je zapazila tesne in strme stopnice s črvivimi in razpokanimi deskami, je postala njena groza še večja.

Zazdelo se ji je, da če pojde po teh stopnicah navzdol, se ne vrne nikoli več, in da je potem konec njene mladosti, njene lepote, njene ljubezni, njenega življenja.

»Gospa!« je zajecjajala.
In hotela se je odmakniti.
Instinktivno se je obrnila proti vratom.

Vse bi bila dala v tej minuti, samo da bi bila mogla oditi svobodno po nočnem zraku in gledati zvezdno nebo.

Čutila je, da se nahaja v strašni ječi. Že jo je dušilo v prsih.

»Gospa, jaz hočem ven, jaz...«
A preden je odgovorila, je začutila, da jo je dvignilo dvoje žilavih rok kakor majhnega otroka.

(Nadaljevanje prh.)

Suha bukova drva, opanice, prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25. 379

Iščem spretno stenotipistinjo s prakso. Ponudbe pod »odvetniška pisarna Maribor« na upravo lista. 368

Pozor! Najcenejše vino! Liter Din 8.—, izborno staro vino in sladki Prošek, liter Din 20.—, Cafova ulica 7, kino Union.

Sobo in črkostikanje, vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Zlato zapestnico sem zgubila od kadetnice v mesto. Najditelj naj jo odda proti nagradi v upravi. 384

Elektroinštalacije, montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopij vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Illič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni cen. XII

Spalne sobe, politirane, najmoderneje, ugodno prodam. Mizarstvo Rudolf Kompara, Aleksandrova c. 48. 3106

Nekaj SANI proda poceni galanterijska trgovina DRAGO ROSINA Vetrinjska ulica 26

Spomnite se CMD!

Sanatorij v Mariboru
Gospiska ul. 49. Telefon 2358. Lastnik in vodja: primarij dr. Cernič, specialist za kirurgijo
Sanatorij je najmoderneje urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: višinskim solncem za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; tonizatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlapečnosti čreves; diatermijo za električno pregrevanje in električno izžiganje; žarnico »hala« za revmatična in druga boleča vnetja; »enterocleano« jem za notranje črevesne kopeli pri zapki, napihovanju in za splošni telesni podvig. Cene zmerne! 1117

NAJPREJŠI RUM na debetol
KONJAK In vse vrste likerjev l. t. d.
PRAVA SLIVOVKA na drobno! 3894
JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA 9
TOVARNA ZA IZDELOVANJE LIKERJEV, DEZERTNIH VIN IN SIRUPOV
Iskanih blagovnih znamk v Ljubljani: prodajnik izdelatelja in srednik; BRAN BRO ZOVIC v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., tiskovnik STANČKO DEBELA z Maribor